

POVEZANOST MIOZITIS-SPECIFIČNIH PROTUTIJELA S INTERSTICIJSKOM BOLEŠĆU PLUĆA U IDIOPATSKIM UPALNIM MIOPATIJAMA

ASSOCIATION OF MYOSITIS-SPECIFIC ANTIBODIES WITH INTERSTITIAL LUNG DISEASE IN IDIOPATHIC INFLAMMATORY MYOPATHIES

Robert Marčec¹, Marija Bakula^{1,2}, Krešimir Rukavina³, Marija Šćepović-Ljucović¹, Nada Tomić⁴, Ana Kozmar⁴, Mislav Čaić¹, Ljiljana Smiljanić Tomičević^{1,2}, Marko Barešić¹, Boris Karanović^{1,2}, Miroslav Mayer^{1,2}, Branimir Anić^{1,2}, Ivan Padjen^{1,2}

¹Zavod za kliničku imunologiju i reumatologiju, Klinika za unutarnje bolesti, Klinički bolnički centar Zagreb, Zagreb, Hrvatska

²Medicinski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

³Objedinjeni hitni bolnički prijam, Klinički bolnički centar Zagreb, Zagreb, Hrvatska

⁴Klinički zavod za laboratorijsku dijagnostiku, Klinički bolnički centar Zagreb, Zagreb, Hrvatska

Uvod: Idiopatske upalne miopatije (engl. idiopathic inflammatory myopathies – IIM) autoimune su bolesti s raznolikim kliničkim fenotipovima. Intersticijska bolest pluća (engl. interstitial lung disease – ILD) jedna je od najozbiljnijih komplikacija i ključni čimbenik prognoze. Cilj ovog istraživanja bio je procijeniti učestalost ILD-a u različitim podskupinama IIM-a te ispitati povezanost miozitis-specifičnih protutijela (engl. myositis-specific antibodies – MSA) i ILD-a u kohorti bolesnika liječenih u našem centru.

Ispitanici i metode: U istraživanje su uključeni bolesnici liječeni u našem centru u razdoblju 2020.–2024. s postavljenom dijagnozom IIM-a. Klinički podaci, serološki profili i prisutnost ILD-a prikupljeni su iz medicinske dokumentacije. Statistička usporedba između skupina provedena je hi-kvadrat testom, a logističkom regresijom procijenjena je povezanost MSA pozitivnosti i ILD-a.

Rezultati: U istraživanje je uključeno ukupno 95 bolesnika postavljenom dijagnozom IIM, od kojih je 67 (70,1%) ženskog spola, a prosječna dob je 55,2 godine (SD 14,9). Najviše bolesnika imalo je dijagnozu dermatomiozitisa (DM, n=39), zatim polimiozitisa (PM, n=32) te potom antisintetaza sindroma (ASS, n=24). ILD je utvrđen u 32/95 bolesnika (33,7%), a bio je značajno češći u bolesnika s ASS-om, kod kojih je 91,7% imalo ILD, u usporedbi s 18,4% bolesnika s DM-om i 9,4% s PM-om ($p<0,001$). Što se tiče MSA, značajne povezanosti s ILD-om pokazala su protutijela OJ (OR 4,54, 95% CI 1,37–15,0; $p=0,013$), Ro-52 (OR 3,23, 95% CI 1,24–8,44; $p=0,017$) i Jo-1 (OR 3,18, 95% CI 1,19–8,51; $p=0,021$), dok su PM-Scl75, PL-7 i PL-12 pokazali nesigifikantne trendove, a protutijela tipična za DM/PM (Mi-2, TIF1 γ , MDA5, NXP2) nisu bila povezana s ILD-om u našoj kohorti. Bolesnici s ≥ 2 pozitivna protutijela imali su veću učestalost ILD-a (45,8%) u usporedbi s onima bez protutijela (15,8%) ili s jednim pozitivnim protutijelom (11,8%) ($p=0,006$).

Zaključak: U našoj kohorti bolesnika s IIM-om ILD je najčešći u ASS-u te je snažno povezan s antisintetaznim protutijelima (OJ, Jo-1) i anti-Ro-52. Prisutnost više pozitivnih protutijela dodatno povećava rizik od razvoja ILD-a. Stoga je sveobuhvatno serološko profiliranje ključno za rano prepoznavanje i pravovremeno praćenje bolesnika s IIM-om koji imaju najveći rizik razvoja ILD-a.

Ključne riječi: Idiopatske upalne miopatije, intersticijska bolest pluća, miozitis-specifična protutijela

E-pošta glavnog autora: marcec.robert97@gmail.com

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa